

सहाय्यक अनुदानाच्या जलद संवितरण व
संनियंत्रणासाठी पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य
विभागातील आहरण व संवितरण अधिकारी
यांना आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक
(VPDAA) म्हणून घोषित करण्याबाबत.

महाराष्ट्र शासन

पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग

शासन निर्णय क्रमांक: टीसीए-१६०५७(११)/२५/२०२४-अर्थसंकल्प

मादाम कामा मार्ग, हुतात्मा राजगुरु चौक,

मंत्रालय विस्तार इमारत, मुंबई ४०००३२

दिनांक : ०७ जानेवारी, २०२५

वाचा :-

- १) वित्त विभाग शासन निर्णय क्रमांक: संकीर्ण १०२३/प्र.क्र.११०/२०२३/कोषा प्रशा-५,
दि.१४.०२.२०२४
- २) महाराष्ट्र राज्य हिंदी, सिंधी, गुजराती साहित्य अकादमीचे पत्र क्र.मराहिसिंगुसाअ/लेखा/
७८९/२०२४, दि.१८.०६.२०२४
- ३) पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालये संचालनालय यांचे पत्र क्र. लेखा/(VPDAA) घोषित करणे/
१०-२०२४/२९५४, दि.१०.१०.२०२४
- ४) पु.ल. देशपांडे महाराष्ट्र कला अकादमीचे पत्र.क्र.पुलदे/९२८, दि.११.१०.२०२४
- ५) दर्शनिका विभागाचे पत्र क्र.९६२, दि. ११.१०.२०२४
- ६) पुराभिलेख संचालनालयाचे पत्र क्र. पुरा.संचा/लेखा/संकीर्ण/२०२४/बी/१७२३,
दि. ११.१०.२०२४
- ७) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभागाचे पत्र क्र.टिडीएस २०२४/०१/प्र.क्र.१०/पर्यटन०१
दि.११.१०.२०२४
- ८) सांस्कृतिक कार्य संचालनालयाचे पत्र क्र. सां.का.सं./लेखा/४२३५, दि.११.१०.२०२४
- ९) पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभागाचे पत्र क्र. संकीर्ण-२०२४/प्र.क्र.१८३/आस्थापना,
दि.१६.१०.२०२४
- १०) महालेखापाल-१ (ले.व.अ.), महाराष्ट्र, मुंबई यांनी त्यांच्या पत्र क्रमांक TM/Ch.२/UOR
no.२३३/ पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग/२०२४-२५/१७६८, दि.१६.१२.२०२४

प्रस्तावना-

आहरण व संवितरण अधिकाऱ्यांना आणि अन्य अशासकीय कार्यान्वयन प्राधिकाऱ्यांना
महाराष्ट्र कोषागार नियम नमुना क्र.४४ देयकांद्वारे राज्याच्या एकत्रित निधीतून २७-लहान बांधकामे,
३१-सहाय्यक अनुदान (वेतनेत्तर), ३३-अर्थसहाय्य, ३५-भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरीता अनुदान, ५०-
इतर खर्च, ५३-मोठी बांधकामे आणि वित्त विभागाद्वारे वेळोवेळी घोषित करता येतील अशा अन्य उद्देश
शीर्ष (Object Head) अंतर्गत आहरीत केल्या जाणाऱ्या सहाय्यक अनुदानाच्या निधीचा विनियोग
करण्यासाठी "आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक Virtual Personal Deposit Account

Administrator (VPDAA)" ही व्यवस्था व कार्यपद्धती संदर्भ क्रमांक १ चे शासन निर्णयान्वये अंमलात आणली आहे. त्यानुसार पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभागातील अधिनस्त कार्यालयांनी आहरण व संवितरण अधिकारी यांना आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक म्हणून घोषित करण्याबाबत सूचित केले आहे. त्यानुसार पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभागाच्या खुद्द व अधिनस्त आहरण व संवितरण अधिकारी यांना “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक Virtual Personal Deposit Account Administrator (VPDAA)" म्हणून घोषित करण्याची बाब शासनाच्या विचाराधीन होती.

शासन निर्णय :-

पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग खुद्द तसेच अधिनस्त खालील कार्यालयांचे एकूण ३२ आहरण व संवितरण अधिकारी यांना वित्त विभाग, शासन निर्णय दि.१४.०२.२०२४ मधील तरतूदीनुसार महाराष्ट्र कोषागार नियम नमुना क्रमांक ४४ देयकांद्वारे राज्याच्या एकत्रित निधीतून २७-लहान बांधकामे, ३१-सहाय्यक अनुदान (वेतनेत्तर), ३३-अर्थसहाय्य, ३५-भांडवली मत्तेच्या निर्मितीकरीता अनुदान, ५०-इतर खर्च, ५३-मोठी बांधकामे आणि वित्त विभागाद्वारे वेळोवेळी घोषित करण्यात येतील अशा अन्य उद्देश शीर्ष (Object Head) अंतर्गत राज्याच्या एकत्रित निधीतून आहरीत केल्या जाणाऱ्या सहाय्यक अनुदानाच्या निधीचा विनियोग करण्यासाठी “आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक Virtual Personal Deposit Account Administrator (VPDAA)" म्हणून घोषित करण्यास या शासन निर्णयान्वये मान्यता देण्यात येत आहे.

अ.क्र.	कार्यालयाचे नाव	आहरण व संवितरण अधिकार्याचे पदनाव	डी.ओ.डी.कोड
१.	संचालक, पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालये संचालनालय मुंबई	प्रशासकीय अधिकारी, मुंबई	७१०१००५६९६
२.	सहाय्यक संचालक, पुरातत्व विभाग रत्नागिरी	सहाय्यक संचालक, रत्नागिरी	१४०१००२१६१
३.	सहाय्यक संचालक, पुरातत्व विभाग पुणे	सहाय्यक संचालक, पुणे	२२०१००२१६१
४.	सहाय्यक संचालक, पुरातत्व विभाग नाशिक	सहाय्यक संचालक, नाशिक	५१०१००२१६१
५.	सहाय्यक संचालक, पुरातत्व विभाग औरंगाबाद (छत्रपती संभाजीनगर)	सहाय्यक संचालक, औरंगाबाद (छत्रपती संभाजीनगर)	३१०१००२१६१
६.	सहाय्यक संचालक, पुरातत्व विभाग नांदेड	सहाय्यक संचालक, नांदेड	३४०१००२१६१
७.	सहाय्यक संचालक, पुरातत्व विभाग नागपूर	सहाय्यक संचालक, नागपूर	४६०१००२१६१

८.	अभिरक्षक प्रादेशिक वस्तुसंग्रहालय रत्नागिरी	अभिरक्षक, रत्नागिरी	१४०१००५६९७
९.	अभिरक्षक, कोल्हापुर वस्तुसंग्रहालय कोल्हापुर	अभिरक्षक, कोल्हापुर	२६०१००२१६६
१०.	अभिरक्षक, श्री भवानी चित्रसंग्रहालय व ग्रंथालय, औंध सातारा	अभिरक्षक, औंध सातारा	२३०१००२१६६
११.	अभिरक्षक, प्रादेशिक वस्तुसंग्रहालय नाशिक	अभिरक्षक, नाशिक	५१०१००२१६९
१२.	अभिरक्षक, श्री बाळासाहेब पाटील शासकीय वस्तुसंग्रहालय पैठण	अभिरक्षक, पैठण	३१०३००५६९५
१३.	अभिरक्षक, प्रादेशिक वस्तुसंग्रहालय, औरंगाबाद, (छत्रपती संभाजीनगर)	अभिरक्षक, औरंगाबाद (छत्रपती संभाजीनगर)	३१०१००५६९३
१४.	अभिरक्षक, शासकीय वस्तुसंग्रहालय, सिंदखेड राजा	अभिरक्षक, सिंदखेड राजा, बुलढाणा	६३१३००२१६९
१५.	अभिरक्षक, मध्यवर्ती संग्रहालय नागपूर अतर्गत माहुर संग्रहालय माहुर	अभिरक्षक, नागपूर	४६०१००२१६४
१६.	सहाय्यक अभिरक्षक, कै. रामलिंगअप्पा लामतुरे शासकीय वस्तुसंग्रहालय, तेर जि. धाराशीव	सहाय्यक अभिरक्षक ,तेर जि धाराशीव	३५०१००५६९४
१७.	सहाय्यक अभिरक्षक, सांगली वस्तुसंग्रहालय, सांगली	सहाय्यक अभिरक्षक, सांगली	२४०१००२१६६
१८.	सहाय्यक अभिरक्षक,श्री. छत्रपती शिवाजी महाराज वस्तुसंग्रहालय, सातारा.	सहाय्यक अभिरक्षक, सातारा	२३०१०१२१६६
१९.	पु.ल. देशपांडे महाराष्ट्र कला अकादमी, मुंबई	लेखाधिकारी पु.ल. देशपांडे महाराष्ट्र कला अकादमी, मुंबई	७१०१००५५२८

२०.	दर्शनिका विभाग, मुंबई	उप संपादक, दर्शनिका विभाग मुंबई	७१०१००००८०
२१.	पुराभिलेख संचालनालय, मुंबई	उप संचालक, पुराभिलेख संचालनालय, मुंबई	७१०१०००१८७
२२.	पुणे पुरालेखागार, पुणे	अभिलेखाधिकारी, पुरालेखागार पुणे	२२०१००५६९२
२३.	कोल्हापूर पुरालेखागार, कोल्हापूर	अभिलेखाधिकारी, पुरालेखागार कोल्हापूर	२६०१००५६९२
२४.	मराठवाडा पुरालेखागार, छत्रपती संभाजीनगर	अभिलेखाधिकारी, पुरालेखागार छत्रपती संभाजीनगर	३१०१००५६९२
२५.	विदर्भ पुरालेखागार, नागपूर	अभिलेखाधिकारी, पुरालेखागार नागपूर	४६०१००५६९२
२६.	पर्यटन संचालनालय, महाराष्ट्र राज्य, मुंबई	मुख्य लेखाधिकारी, पर्यटन संचालनालय, मुंबई	७१०१००२१६३
२७.	सांस्कृतिक कार्य, संचालनालय, मुंबई	लेखाधिकारी, मुंबई	७१०१००५५५३
२८.	सांस्कृतिक कार्य, संचालनालय, विभागीय कार्यालय, पुणे	सहाय्यक संचालक, पुणे	२२०१०१२१६१
२९.	सांस्कृतिक कार्य, संचालनालय, विभागीय कार्यालय, छत्रपती संभाजीनगर	सहाय्यक संचालक, छत्रपती संभाजीनगर	३१०१०१२१६१
३०.	सांस्कृतिक कार्य, संचालनालय, विभागीय कार्यालय, नागपूर	सहाय्यक संचालक, नागपूर	४६०१०१२१६१
३१.	पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मुंबई	कक्ष अधिकारी, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मुंबई	७१०१००५५०२
३२.	महाराष्ट्र राज्य हिंदी, सिंधी, गुजराती साहित्य अकादमी, मुंबई	सह संचालक, महाराष्ट्र राज्य हिंदी, सिंधी, गुजराती साहित्य अकादमी, मुंबई	७१०१००५५२९

२. महालेखापाल यांच्या संदर्भ क्र.२ येथील दि. १६.१२.२०२४ रोजीच्या शासन पत्रात नमूद खालील अटी, शर्तीचे कटाक्षाने पालन करणे "आभासी वैयक्तिक ठेव लेखा प्रशासक Virtual Personal Deposit Account Administrator (VPDAA)" यांना बंधनकारक राहील:-

The virtual Personal Deposit Account shall be opened under MH :-

8443- Civil Deposits	८४४३-दिवाणी ठेवी
106-Personal Deposit	१०६-वैयक्तिक लेखा
(00)(02) Virtual Personal Deposit Account	(००)(०२) आभासी वैयक्तिक लेखा खाता

The following conditions shall be applicable to the Virtual Personal Deposit Account (VPDA)

1. The said VPDA shall be subject to Audit.
2. The Administrator shall ensure that all rules, regulations, terms and conditions of the relevant G.R. have been followed in respect of the said VPDA.
3. No amount shall be transferred to the VPDA to avoid lapse of funds.
4. The VPDA is applicable **only for the State Schemes** and not for Central Sector or Centrally Sponsored Schemes.
5. The Receipt to the said VPDA shall be only such grants drawn under MTR 44 for the object heads 31 Grants-in-Aid (Non salary) and 35 Grants-in-Aid for creation of capital assets. No amount under Capital heads and Loan heads of expenditure shall be transferred to the VPDA. The Administrator shall timely submit the Utilisation Certificate after incurring expenditure from the VPDA.
6. The Expenditure from the VPDA shall be as per the Sanction order of the respective Grant
7. The unspent balances under the VPDA shall be credited back to the Consolidated Fund after completion of one year from the date of drawal of the amount of funds/date of credit of the amount to the VPDA or the timeline mentioned in the sanction order, whichever is earlier.
8. The balances under the VPDA shall be reconciled monthly by the Administrator with the District Treasury Officer.
9. The balances shall be reconciled with the A.G. office by the Treasury Officer who shall submit Balance Certificate to A.G. office for confirmation of their balances in the books of A.G at the end of the Financial Year.
10. All the conditions/instructions in the Finance Department G.R. No संकीर्ण-2023/प्र.क्र.110/2023/कोषा प्रशा-५, दि. 14/02/2024 shall be followed.
11. All Rules including Rule 495 of the Maharashtra Treasury Rules, 1968 shall be applicable to the VPDA.

३. सदर शासन निर्णय वित्त विभाग अ. सं. क्र. ७५०/२०२४/व्यय-१५, दिनांक ०७.०१.२०२५ व अ. सं. क्र ३३९/२०२४/कोषा प्रशा-५, दि.१२.११.२०२४ अन्वये प्राप्त सहमतीने तसेच महालेखापाल-१ (ले.व अ.), महाराष्ट्र, मुंबई यांनी त्यांच्या पत्र क्रमांक TM/Ch.२/UOR No.२३३/पर्यटन व सांस्कृतिक

कार्य विभाग/२०२४-२५/१७६८, दि.१६.१२.२०२४ अन्वये दिलेल्या सहमतीस अनुसरून निर्गमित करण्यात येत आहे.

४. सदर शासन निर्णय महाराष्ट्र शासनाच्या www.maharashtra.gov.in या संकेतस्थळावर उपलब्ध करण्यात आला असून त्याचा संकेतांक २०२५०१०७१२५३३८५३२३ असा आहे. हा आदेश डिजीटल स्वाक्षरीने साक्षांकित करून काढण्यात येत आहे.

महाराष्ट्राचे राज्यपाल यांच्या आदेशानुसार व नावाने.

(बाळासाहेब ईश्वर सावंत)
अवर सचिव, महाराष्ट्र शासन.

प्रत,

- १) मा. राज्यपालांचे सचिव
- २) मा. सभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- ३) मा. अध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- ४) मा. विरोधी पक्षनेता, महाराष्ट्र विधानसभा / विधानपरिषद, मुंबई
- ५) मा. उपसभापती, महाराष्ट्र विधानपरिषद, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- ६) मा. उपाध्यक्ष, महाराष्ट्र विधानसभा, महाराष्ट्र विधानमंडळ सचिवालय, मुंबई
- ७) मा. विधानसभा, विधानपरिषद व संसद सदस्य
- ८) मा. मुख्यमंत्र्यांचे प्रधान सचिव
- ९) मा. उपमुख्यमंत्र्यांचे सचिव
- १०) मा. मंत्री (सांस्कृतिक कार्य) यांचे स्वीय सहायक
- ११) अपर मुख्य सचिव (सांस्कृतिक कार्य) यांचे स्वीय सहायक
- १२) महालेखापाल (लेखा व अनुज्ञेयता), महाराष्ट्र-१ / २, मुंबई / नागपूर
- १३) महालेखापाल (लेखा परीक्षा), महाराष्ट्र-१ / २, मुंबई / नागपूर
- १४) उप सचिव (सांस्कृतिक कार्य), पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १५) उप सचिव (पर्यटन), पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- १६) संचालक, लेखा व कोषागारे, मुंबई
- १७) अधिदान व लेखा अधिकारी, मुंबई
- १८) स्थानिक निवासी लेखा परीक्षा अधिकारी, मुंबई
- १९) वरिष्ठ कोषागार अधिकारी, पुणे
- २०) सर्व जिल्हा कोषागार अधिकारी
- २१) वित्त विभाग (व्यय-१५ / कोषा प्रशा-५/ अर्थ-११) मंत्रालय, मुंबई
- २२) संचालक, पर्यटन संचालनालय, मुंबई
- २३) संचालक, सांस्कृतिक कार्य संचालनालय, मुंबई

- २४) संचालक, पुरातत्व व वस्तुसंग्रहालय संचालनालय, मुंबई
- २५) संचालक, पुराभिलेख संचालनालय, मुंबई
- २६) संचालक, पु.ल.देशपांडे महाराष्ट्र कला अकादमी, मुंबई
कार्यकारी संपादक तथा सचिव, दर्शनिका विभाग, मुंबई
- २७) सहसंचालक तथा सदस्य सचिव, महाराष्ट्र राज्य हिंदी, सिंधी व गुजराती साहित्य
अकादमी, मुंबई
- २८) सचिव, रंगभूमी परिनिरीक्षण मंडळ, मुंबई
- २९) सर्व कार्यासने पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई
- ३०) निवड नस्ती, कार्यासन अर्थसंकल्प, पर्यटन व सांस्कृतिक कार्य विभाग, मंत्रालय, मुंबई.